

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

TARİH 9

Ünite

ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA

Konu

- ORTA ÇAĞ'DA SİYASİ YAPILAR
- TARIMDAN TİCARETE EKONOMİ

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr

3. SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1	MS 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun; Batı ve Doğu Roma olmak üzere ikiye ayrılması, Avrupa'da büyük siyasi gelişmelere sebep olmuştur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
2	Batı Roma İmparatorluğu'nun 476'da yıkılmasından sonra Avrupa'nın sosyo-ekonomik ve kurumsal yapısında büyük değişiklikler yaşanmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
3	Roma İmparatorluğu'nun eski gücünü kaybettiği ve özellikle de bireyleri korumakta yetersiz kaldığı bu dönemde, Avrupa'da feodal sistem ortaya çıkmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
4	Avrupa'da Frank, Vizigot, Ostrogot, Sakson gibi Germen krallıkları kurulmuş ve bu krallıklar; siyasi üstünlüğü ele almıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
5	Orta Çağ Avrupası'nda siyasi yapıyı şekillendiren ve bu döneme damgasını vuran sistem "feodalizm" olmuştur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
6	Bu sisteme göre siyasi güç; krala ait olup kral, siyasi otoritesini mutlak sadakat koşuluyla ve kontrollü olarak derebeyleriyle paylaşmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

7	Bizans İmparatorluğu Orta Çağ'da; Anadolu, Balkanlar, Mısır, Suriye, Filistin ve Kuzey Afrika coğrafyasında etkili olmuştur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
8	Bizans imparatorları özellikle Sasani ve Helenistik Dönem monarşilerinden etkilenmiş, gücünü tanrıdan alan otokrat bir lider konumuna gelmiştir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
9	Otokrasi, monarşinin bir çeşidi olup bütün siyasi yetkiler kralın elindedir. Monarşiden farklı olarak otokraside, yönetim miras yoluyla değil, kişiler tarafından ele geçirilmiştir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
10	Güçlü bir devlet geleneğine sahip olan Sasaniler, Kafkasya, Mezopotamya ve İran'a hükmetmiştir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
11	Pers devlet geleneğini benimseyen Sasani İmparatorluğu'nun yönetim şekli monarşi olup imparatorluğun başında Şehinşah (Kralların Kralı) unvanını kullanan hükümdar bulunmaktaydı.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
12	Sasaniler, krallarını kutsal kabul etmişler fakat Mısır firavunları gibi tanrı-kral anlayışını benimsememişlerdir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

Hatırlıyor muyum?

13 Sasaniler, Hz. Ömer Dönemi'nde yapılan Nihavend Savaşı'nda yenilmiş ve 651 yılında yıkılmıştır.

Hatırlıyorum 2 Puan ☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

14 Başlangıçta yalnızca bir Moğol boyunun önderi olan Cengiz Han, ortalama 40 yıl içerisinde Eski Dünya'nın yaklaşık üçte ikisine yakın bir kısmını ele geçirerek haklı bir ün kazanmıştır.

Hatırlıyorum 2 Puan ☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

15 Roma İmparatorluğu ile savaşan Germen kavimleri, Kavimler Göçü yaşanırken de birlikte hareket etmiş, Roma İmparatorluğu'nun eyalet yönetim sistemi gibi bir idari yapı kurmuştur.

Hatırlıyorum 2 Puan ☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

16 Eyaletlerin başına valiler görevlendirilmiş, daha küçük yönetim birimleri kontlar tarafından yönetilmiştir. Her eyaletin kendi ordusu olup bu orduların her birine komuta etme görevi de bir düke verilmiştir.

Hatırlıyorum 2 Puan ☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

17 Bizans İmparatorluğu'nda hayat ve geçim tarzı ticarete dayanmaktadır. Çin ve Hindistan'dan gelen ticari ürünlerin Avrupa'ya sevk edilmesi, Bizanslı tüccarlar sayesinde olmuştur.

Hatırlıyorum 2 Puan ☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

18 Çin-Bizans ticaret hattının geçtiği yollar üzerinde hüküm süren Sasaniler, Bizans'ın ekonomik çıkarları açısından stratejik bir konuma sahiptir.

Hatırlıyorum 2 Puan ☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

Hatırlıyor muyum?

19	İpek ticareti Bizanslılar ile Sasanileri karşı karşıya getirmiş ve Bizans İmparatorluğu, Sasanilere karşı Türklerle ittifak kurmuştur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
20	Orta Çağ'da kurulan devletler siyasi güçlerini sadece ekonomik faaliyetlerle değil güçlü ordular kurarak da sağlamıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
21	Bizans ordusunun çoğunluğu paralı askerlerden oluşurken Moğol ordusu gönüllü birliklerden oluşmaktadır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
22	Moğol İmparatorluğu'nda kurultay adında bir danışma meclisi vardır. Kurultaydaki görevliler soylu oluşlarına göre değil liyakat esasına göre seçilmiştir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
23	Tarımdaki gelişmelerin sonucu olarak, topraktan elde edilen ve tüketilebilecek olandan çok yiyecek fazlasına artı ürün denilmektedir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
24	Artı ürünlerin bir merkezde toplanması ve halka buradan dağıtılması toplumda tabakalaşmayı ortaya çıkarmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

25	Toplumsal tabakalaşma, insanlar arasındaki ekonomik ve toplumsal eşitsizliğin görünür hâle gelmesidir. Buna göre toplumlar, hiyerarşik bir düzen içerisinde sınıflandırılır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
26	Hindistan'da görülen Kast sistemi; Brahmanlar (din adamları), kşatriyalar (askerler), vaisyalar (çalışanlar) ve sudralar (işçiler ve köleler) adı verilen sınıflardan oluşmuştur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
27	İlk Çağ'dan itibaren Kral Yolu, İpek Yolu, Kürk Yolu ve Baharat Yolu dünya ticaretinde hâkim rol oynamış, Orta Çağ'da da Asya ile Avrupa arasındaki ticari faaliyetler genellikle bu yollardan yapılmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN	PUAN	PUAN	TOPLAM PUANINIZ
00-35	36-43	44-54	
KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ	ÇALIŞMALISINIZ	ÇOK İYİ	

1- 27
arası
maddeler
için karekodu
okutun

Eşleştirme

Aşağıda verilen I.sütundaki bilgilerle II.sütundaki bilgileri eşleştiriniz.

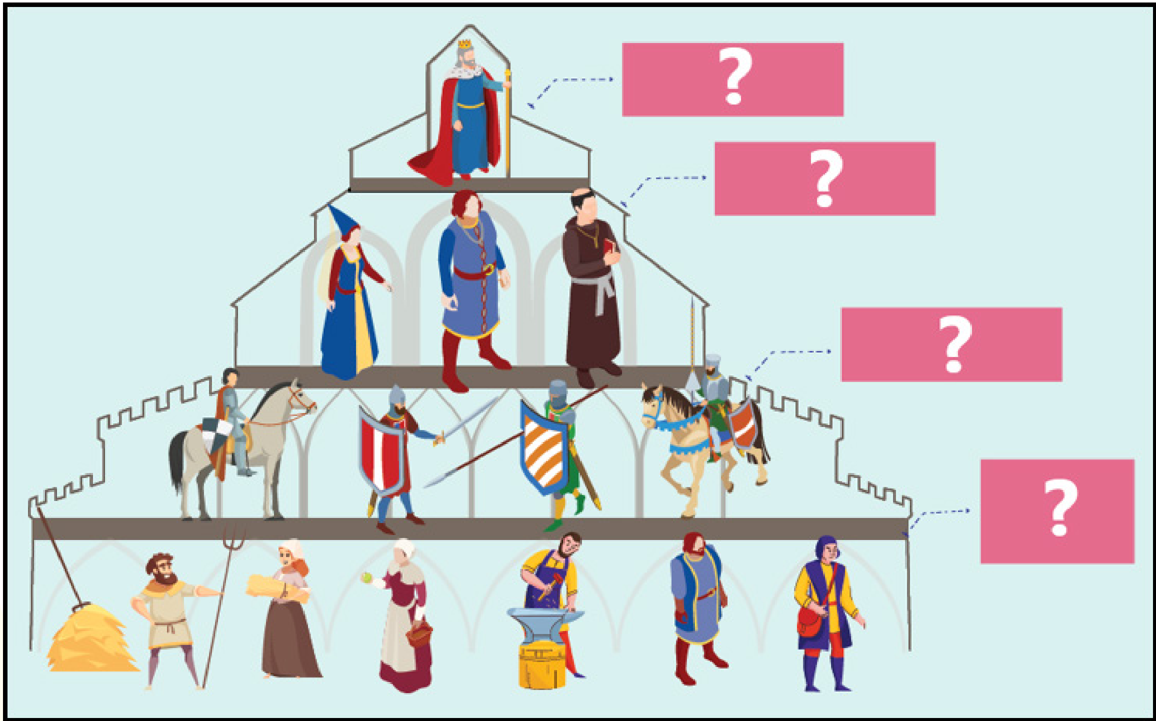
	I		II	
1	Kumaş, mücevher vb. değerli eşyaların alınıp satıldığı kapalı çarşı.	◯	Pazar	A
2	Çarşılarda veya alışveriş bölgelerinde aynı işi yapan esnafın bir arada bulunduğu bölüm.	◯	Kervansaray	B
3	Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı.	◯	Bedesten	C
4	Pazara satılmak üzere gelen yiyecek maddelerinin tartıldığı resmî büyük kantar ve bu kantarın bulunduğu yer.	◯	Han	Ç
5	İslam devletlerinin kara ve deniz sınırlarındaki, önemli noktalarda bulunan sınır karakolu niteliğinde müstahkem yapılar.	◯	Ribat	D
6	Satıcıların belirli günlerde mallarını satmak için sergiledikleri belirli geçici yer.	◯	Panayır	E
7	Gemilerin barınmalarına, yük alıp boşaltmalarına, yolcu indirip bindirmelerine yarayan doğal veya yapay sığınak.	◯	Liman	F
8	Ana yollarda kervanların konaklaması için yapılan büyük han.	◯	Arasta	G
9	Belli zamanlarda kurulan, sergi niteliğini de taşıyan büyük Pazar.	◯	Kapan	H

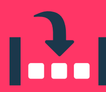

Eşleştirme

Aşağıda verilen kast sistemi görselinde soru işareti yerine yazılacak olan kavramları yerleştiriniz.

Şövalyeler	Kral	Soylular	Serfler ve Köylüler

Boşluk Doldurma

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları metinde doğru boşluklara yerleştiriniz.

Vakıf Sistemi	Mete Han	Fuar	Brahmanlar	Sasaniler
Veba Salgını	Feodalizm	Osmanlı Devleti	İpek Yolu	Lidya
Sudralar	Doğu Roma İmparatorluğu	Temuçin	Aristokrat	Artı ürün
Kşatriyalar	Mezopotamya	Mısır	Kapan	Baharat Yolu
Cengiz	Kürk Yolu	Ribat	Vaisyalar	Tımar Sistemi
Panayır	Batı Roma İmparatorluğu	Kral Yolu	Merkantalizm	

1. Orta Çağ Avrupası'nda siyasi yapıyı şekillendiren ve bu döneme damgasını vuran sistem .... olmuştur.
2. Bizans olarak adlandırılan ....Orta Çağ'da; Anadolu, Balkanlar, Mısır, Suriye, Filistin ve Kuzey Afrika coğrafyasında etkili olmuştur.
3. Orta Çağ boyunca varlığını sürdüren Bizans İmparatorluğu , ... tarafından 1453'te İstanbul'un Fethi'yle ortadan kaldırılmıştır.
4. Moğol İmparatorluğu'nu kuran .... , 1206 yılında yapılan kurultayda Türk-Moğol boyları tarafından kağan seçilmiş ve .... adını almıştır.
5. 1347'nin sonunda Sicilya'da görülen......................................, ilk olarak Bizans topraklarını vurmuş ve Avrupa'ya; Venedik, Cenova gibi liman kentleri üzerinden girmiştir.
6. Moğol ordusu, ... 'ın geliştirdiği onlu teşkilata uygun olarak on, yüz, bin ve on bin şeklinde bölümlere ayrılmıştır.
7. Sasanilerde Roma İmparatorluğu'nda olduğu gibi yönetime ....lar hâkimdir.
8. Günümüzdeki ....lara benzeyen panayırlar, XIII. yüzyılın sonuna kadar pek çok ülkenin ticaretinde önemli rol oynamıştır.
9. Anadolu'da yapılan kazılarda bulunan ilk para örnekleri MÖ VII. yüzyıla ait olup bunları .... kralı bastırmıştır.
10. .... , İlk ve Orta Çağlarda Çin ve Orta Doğu ile Batı ülkeleri arasındaki transit kara ticaretinde kullanılan en işlek ticaret yoludur.
11. ...., diğer ihtiyaçların karşılanması için değiş tokuşu geliştirmiş ve çiftçilik dışında yeni meslekler ortaya çıkarmıştır.
12. Bizans İmparatorluğu ile yaptıkları uzun savaşlar sonucunda, Anadolu'yu hâkimiyetleri altına alan..................., İstanbul'u kuşatmıştır.
13. ....'da topraklar özel mülkiyet altında iken ....'da firavun, tüm toprakların sahibidir.
14. Hindistan'da görülen Kast sistemi; .... (din adamları), ...(askerler), ... (çalışanlar) ve .... (işçiler ve köleler) sınıflarından oluşmuştur.
15. ....lar daha çok korunma, savunma ve askerî amaçlı inşa edilerek karakol veya ordugâh olarak kullanılan yapılardır.
16. .... sayesinde günümüze kadar gelen kervansaraylar, yollar üzerinde kurulan ve kamu yararına çalışan ticari yapılardır.
17. Türk İslam şehirlerinde sıkça görülen ....lar, toptan ticaretin yapıldığı yerlerdir.
18. Avrupa'da ticaretinin dayandığı temelleri oluşturan ve doğuyu batıya bağlayan.................. , güneyi batıya bağlayan................... , kuzeyi güney ve batıya bağlayan .... zamanla Müslüman toplulukların eline geçmiştir.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1.

Ortaçağ Avrupa'sında görülen, papaların krallar üzerinde bir güç olarak ortaya çıkması;

I. Kavimler göçü ile Avrupa'da siyasi otoritenin güçsüzleşmesi,

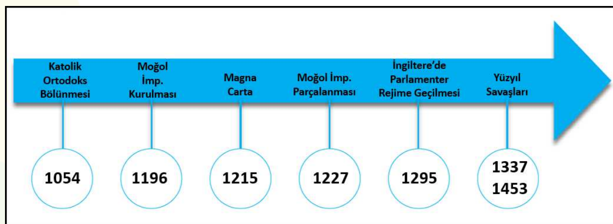
II. Yönetimlerde demokratik uygulamaların artması,

III. Kilisenin toplum ve siyasi yapı üzerinde yaptırım gücünün olması.

gibi durumlardan hangisi ile açıklanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

2.

Bu tarih şeridine göre;

I. Hristiyan dünyasında ayrışmalar yaşandığı,

II. Moğol İmparatorluğu'nun egemenlik alanının hızla daraldığı,

III. İngiltere'de demokrasi uygulamalarının başladığı,

IV. Yüzyıl savaşlarının 14. ve 15. yüzyıl boyunca sürdüğü

gibi yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) I, II ve IV B) II ve IV C) I, III, IV ve V
D) III ve V E) I, II ve III

3.

Ortaçağ Avrupa'sında Batı ve Orta Avrupa ülkelerinde toprak sahibi olan senyörün; siyasi, ekonomik, hukuki ve askerî haklara sahip olduğu ve temeli toprak köleliğine dayanan toplum düzenine "feodalizm" denmektedir. Feodalizmde askerî ve mali hâkimiyetin devlete ait olması gerekirken bu haklara senyörler sahip olmuştur. Senyörler, kendisinin ve malikâne sınırları içerisinde bulunanların güvenliğini sağlamak zorundadır. Köleler, serfler ve hür köylüler, korunma ve adalet karşılığında senyörlere mal ve hizmet üretmekle yükümlüdür.

Bu duruma göre feodal sistem içerisinde yer alan senyörlerin;

I. Mutlak krallıkları güçlendirdiği

II. Sosyal tabakalaşmanın en üst kısmında oldukları

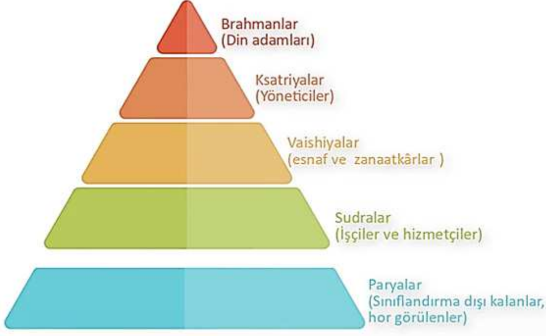
III. Avrupa'da hayat standartlarının her aşamada yükselmesini sağladığı

IV. Feodalizmin etkisini azaltarak toplumsal yapıda eşitliği sağladığı

V. Sosyal tabakaların üretime katılımlarını sağladığı

gibi yargılardan hangisine etki ettiği <u>söylenemez</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) Yalnız V
D) II ve V E) I, III ve V

4.

Hindistan'da görülen Kast sistemi, bir kişinin toplumsal konumunun yaşamı boyunca belirlendiği bir düzendir. Bu sistemin ekonomik kurallarını dinsel statüler belirlemiştir. İnsanın gelecek yaşamındaki statüsünü belirleyen onun bu hayatındaki eylem ve tutumlarıdır. Kast sistemi; aynı zamanda Brahman (din adamları), kşatriya (askerler), vaisya (çalışanlar) ve sudra (işçiler ve köleler) adı verilen sınıflarından oluşan sosyal bir yapıdır.

Bu bilgiye göre Kast sistemi ile ilgili;

I. Kişinin sosyal statüsünü belirleyen bir sistemdir.

II. Ekonomik yapı üzerinde dinin etkisi yoktur.

III. İnsanı gelecek yaşamına hazırlamaktadır.

IV. İnsanların sınıflar arası geçişleri bir düzene bağlıdır.

yargılardan hangileri <u>savunulamaz</u>?

A) I ve III B) I, II ve IV C) I, II, ve IV

D) I, II ve III E) II ve IV

5.

Ticari mallar, kervanlarla uzun veya kısa süren yolculuklar sonucunda tüketiciye ulaşırdı. Farklı mesafelerdeki bu yolculuk bazen bir kentin ticari bölgesinde sonlanır veya bir ülkeden başka bir ülkeye devam ederdi. Kervanların konakladığı, mola verdiği ve ticari malların tüketiciye ulaştığı mekânlara tarih boyunca farklı isimler verilmişti.

Aşağıdaki ticari yapıların tanımına ait eşleştirmelerden hangisinde <u>yanlışlık</u> yapılmıştır?

A) **Han:** Kervanların indiği, malların depolandığı, atölyelerin bulunduğu ve ticaretin yapıldığı yerler.

B) **Arasta:** Genellikle aynı esnaf grubuna ait dükkânların bir sokak üzerinde sıralandığı yerler.

C) **Bedesten:** Ticaret yapan kişilerin mal depoladıkları ambarlar.

D) **Ribat:** İslamiyet'in ilk dönemlerinde daha çok korunma, savunma ve askerî amaçlı inşa edilerek karakol veya ordugâh olarak kullanılan yerler.

E) **Liman:** Ticaret malları deniz yoluyla taşınırken gemilerin durduğu yükleme ve boşaltma yaptıkları yerler.

6.

Verilen haritadaki renkli çizgiler Kürk, İpek ve Baharat yollarını ifade etmektedir. Öğretmen Tufan Bey öğrencilerinden harita lejantındaki (sembol bölümü) renklerin ifade ettiği yolları isimleri ile eşleştirmelerini istemiştir.

Aşağıda yapılan eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	(kırmızı)	(mavi)	(yeşil)
A)	Kürk	İpek	Baharat
B)	Baharat	İpek	Kürk
C)	Baharat	Kürk	İpek
D)	Kürk	Baharat	İpek
E)	İpek	Kürk	Baharat

7.

Çin'den başlayarak Anadolu ve Akdeniz aracılığıyla Avrupa'ya kadar uzanan İpek Yolu, İnsanlık ve ekonomi tarihinin en eski kurumsal yapılarından biridir. Ayrıca İpek Yolu bir ticaret yolu olmasının ötesinde siyasi/tarihi ve kültürel açıdan farklı işlevleri olan, günümüzde de yeniden canlandırılmasına yönelik faaliyetlerin bulunulduğu yol ağıdır.

Aşağıdakilerden hangisinin İpek Yolu'nun fonksiyonlarından bir olduğu <u>söylenemez</u>?

A) Doğu kültürünün Batı tarafından tanınmasını sağladığı,

B) Uluslararası ilişkilerde önemli bir rol oynadığı,

C) Tarihsel süreçte zaman zaman önemini kaybettiği,

D) Kültür alışverişine imkân sağladığı,

E) Sadece ticari amaçlı kullanıldığı.

8.

MS 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun; Batı ve Doğu Roma olmak üzere ikiye ayrılması, Avrupa'da büyük siyasi gelişmelere sebep olmuştur. Batı Roma İmparatorluğu'nun 476'da yıkılmasından sonra Avrupa'nın sosyo-ekonomik ve kurumsal yapısında büyük değişiklikler yaşanmıştır. Roma İmparatorluğu'nun eski gücünü kaybettiği ve özellikle de bireyleri korumakta yetersiz kaldığı bu dönemde, Avrupa'da feodal siyasi yapılar ortaya çıkmıştır. Bu tarihten itibaren Germen kabileleri kendi devletlerini kurarak bugünkü Avrupa devletlerinin temellerini atmıştır. Avrupa'da Frank, Vizigot, Ostrogot, Sakson gibi Germen krallıkları kurulmuş ve bu krallıklar; siyasi üstünlüğü ele almıştır.

Bu durumun,

I.Avrupa'da merkezi otoritenin güç kaybetmesiyle kaos ortamının yaşanmasına,

II.Sosyal ve ekonomik alanda yeni yapılanmaların ortaya çıkmasına,

III.Bireyselliğin artarak halkın yönetimde söz sahibi olduğu yönetimlerin oluşmasına

gibi gelişmelerden hangisine neden olduğu <u>söylenemez</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) I, II ve III

9.

Orta Çağ Avrupa'sında derebeylik sisteminin etkisiyle ticaret hacmi daralmış ve içe dönük toprağa dayalı bir ekonomik model oluşmuştur.

Bu durumun Avrupa'da;

I. feodal beylerin güç kaybetmesi,

II. burjuvazinin etkinlik kazanması,

III. kent yaşamının önemini yitirmesi

gelişmelerinden hangilerine sebep olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

10.

Cengiz Han 1206 yılında dağınık Moğol kabilelerini bir araya getirmiş ve Moğol İmparatorluğu'nu kurmuştur. Güçlü askerî yapısıyla Moğol İmparatorluğu, XIII. yüzyıl boyunca bilinen dünyanın önemli bir bölümüne hükmetmiştir.

Bu bilgilere göre Moğollarla ilgili;

I. Cengiz Han'ın siyasi birliği sağladığı,

II. gelişmiş bir ordu teşkilatına sahip oldukları,

III. sınırlarını genişlettikleri

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

11.

Bizans olarak adlandırılan Doğu Roma İmparatorluğu Orta Çağ'da; Anadolu, Balkanlar, Mısır, Suriye, Filistin ve Kuzey Afrika coğrafyasında etkili olmuştur. Hellenizm ve Ortodoksluk gibi kültürel bileşenler sonucu Bizans İmparatorluğu, Batı Roma İmparatorluğu'ndan farklı bir siyasi yapı hâline gelmiştir. Roma İmparatorluğu bir çeşit cumhuriyet ile yönetilirken Bizans imparatoru gücünü tanrıdan alan otokrat bir lider konumuna gelmiştir.

Bu durumun <u>temel sebebi</u> olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

A) Demokratik bir yapının varlığı

B) Sınıflar arası çatışmaların sonlanması

C) Toplumun refah seviyesinin artması

D) İmparatorların siyasi yapıyı güçlendirmek istemesi

E) Laik bir siyasal sisteme geçilmesi

12.

Sulama tarımının yapıldığı Mezopotamya'da ortaya çıkan ürün fazlası yani artı ürünler tapınaklarda toplanmıştır. Ürünlerin kaydını tutan din adamları ise dağıtımı kontrol etmeye başlamışlardır. Böylece tapınak rahipleri toplumda üst tabakayı oluşturmuşlardır.

Mezopotamya'da "artı ürün" üretiminin;

I. ürünlerin depolanmasının zorunlu hâle gelmesine,

II. toplumda tabakalaşmanın yaşanmasına,

III. kast sisteminin ortaya çıkmasına

durumlarından hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

13. Hindistan'daki kast sistemine göre;

- Kast dışı sosyal ilişki kurmak yasaktır. Her üye kendi kastı içinde evlenir.
- Bir Hindu kendi kastı dışındaki bir kast üyesi ile yemek yiyemez.
- Brahmanların kastı bütün kastlar tarafından üstün kast olarak kabul edilir.
- Kast usullerine saygı gösterilmesini ve kastın işleyişini sağlamak için kast içinde özel teşkilatlar vardır.
- Kast kurallarına uymayanlara verilen en ağır ceza kasttan çıkarılmadır. Bu da toplumdan dışlanma anlamına gelir.
- Kastlar arasında geçiş yoktur. Her üye doğduğu kast içinde yaşamını sürdürür. Meslekler babadan oğula geçer.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Katı bir sınıf ayrımı vardır.

B) Ekonomik yapının şekillenmesinde kast etkilidir.

C) Kast, toplumsal bir baskı unsurunu ortaya çıkarmıştır.

D) Kişisel başarılar kastta etkili değildir.

E) Ülkede siyasi birlik sağlanmıştır.

14.

Çin'den Avrupa'ya dek uzanan İpek Yolu'nu ele geçiren devletler büyük ekonomik güce sahip oluyor ve diğer devletleri egemenlikleri altına almaları kolaylaşıyordu. **Bu durumun Orta Asya'da aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?**

A) Çin ile iyi ilişkiler kurulmasına

B) Avrupa ile Çin arasında aracılık yapılmasına

C) İpek Yolu'na alternatif yollar üretilmesine

D) İpek Yolu hâkimiyeti için mücadele edilmesine

E) Çin ile akrabalık bağı kurulmasına

15.

İlk Türk-İslam devletlerinde genellikle aynı esnaf grubuna ait dükkânların bir sokak üzerinde sıralanması ile meydana gelen ticari mekân aşağıdakilerden hangisidir?

A) Liman B) Arasta C) Kapan D) Ribat E) Kervansaray

Açık Uçlu Sorular

Moğol ve Sasani Devletlerine ait yukarıdaki haritaları dikkate alarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Bu iki devletin egemen oldukları coğrafya dikkate alındığında ortak yönü nelerdir?

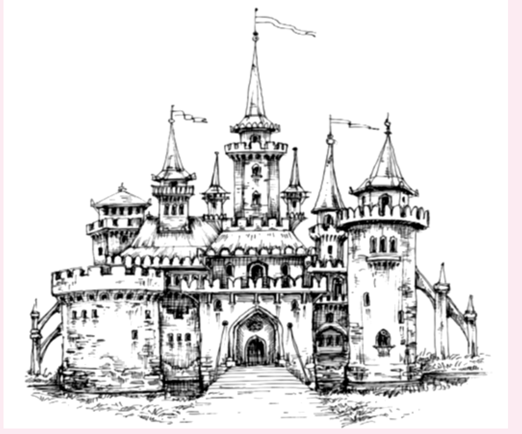
----

2. Moğol Devleti'ni Sasani Devleti'nden egemen oldukları coğrafya dikkate alındığında farklı yönü nelerdir?

----

3. İki devlette Anadolu coğrafyasının tamamına hâkim olamamışlardır. Bu durumu nasıl açıklarsınız?

FEODALİZM

Feodal sistem; merkezî iktidarın yok olduğu, karışıklıkların ve güvensizliklerin yerleştiği, ticaretin neredeyse durduğu, kent yaşamının önemini yitirdiği bir ortamda ortaya çıkmıştır. Bu gelişmeler Avrupa'da ortaya çıktığı için feodalizm evrensel değil Batı toplumlarına özgü olarak kabul edilmektedir.

Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılma sürecine girmesiyle kıtlık ve savaş korkusu halkın can ve mal güvenliği endişesine kapılmasına neden oldu. Bundan sonra halk yaşadıkları bölgelerin büyük malikânelere sahip lordlarına sığınmaya başladı. Feodalite güçlü lordların egemen güç kabul edildiği, zayıfların kendilerini efendilerine emanet ederek karşılığında sadakatle hizmet sözü verdikleri bir toplum yapısıdır. Lordlar, kendisine sığınan köylü sınıfını korumak ve topraklarına toprak katabilmek için sadık bir silahlı güce ihtiyaç duymuştur. Böylece Avrupa'nın her yerinde bu lordlara bağlılık yemini etmiş savaşçı vassallar ortaya çıktı. Bunlar Orta Çağ'ın şövalye adı verilen profesyonel savaşçılarını oluşturdu. Orta Çağ toplumunun temelini köylüler oluştururdu. Üst sınıfların refahı onun emeğine bağlıydı. Toprağın sahibi olan ve malikânede yaşayan lordlar, köylü ve ailesinin de sahibiydi. Kral; lord ve vassallarından malikâne sayısı oranında asker ve vergi toplardı. Feodalizmde hiç kimse tam anlamıyla hükümran değildi. Bu yüzden kral, lord ve vassallar arasındaki mücadeleler, Orta Çağ Avrupası'nda uzun süren karışıklıklara, siyasal istikrarsızlıklara hatta savaşlara neden olmuştur.

Pınar Ülgen, *"Ortaçağ Avrupası'nda Feodal Sisteme Genel Bir Bakış"*, s.3-18'den düzenlenmiştir.

1. Avrupa'da Feodal sistemin ortaya çıkmasına zemin hazırlayan gelişmeler nelerdir?

----

2. Feodalizm niçin batıya özgü bir kavramdır?

----

3. Feodal sistemde toplum yapısına ilişkin neler söylenebilir?

----

4. Feodal sistemde içerisinde köylülerin rolü nedir? Açıklayınız.

----

5. Orta Çağ Avrupası'nda uzun süren karışıklıklara, siyasal istikrarsızlıklara hatta savaşlara neden olan gelişmeler nelerdir?

Verilen görseller ve açıklamalardan yola çıkarak soruları cevaplayınız.

ORTA ÇAĞ SİSTEMLERİ

Orta Çağ'da Avrupa feodalitesinde merkezî idare ve devlet zaafa uğramıştır. En imtiyazlı sınıf olan soylu sınıfının en üstünde, yetkileri sınırlı kral bulunmaktadır. Tek üretim aracının toprak olduğu feodalite sisteminde toprağın gerçek sahibi senyörler tam anlamı ile efendidir, halk ise köle ya da yarı köle durumundadır. Senyörler, arazi ve halk üzerinde siyasi hâkimiyet sahibidir; bu sebeple yasama, yürütme ve yargı yetkileri de bizzat kendisine aittir. Feodal sistemde her senyörün müstakil bir askeri ve ordusu vardır. Bununla krala karşı bile savaşabilirler. Feodal sistemde toprağın hayati önemi olduğundan ekonomik faaliyetler ve toplumsal, hukuki, siyasi unsurlar toprak temeline dayanmaktadır. Halk; asiller, hürler ve yarı köleler olarak sınıflara ayrılmaktadır. Üretim faaliyetleri, "serf" diye adlandırılan köylülerle senyörler arasında oluşan ilişkiler doğrultusunda gerçekleşmiştir. Serfler hukuki açıdan eski köleleri andırmaktadır. Soylu sınıfının toprak üzerinde mülkiyet hakkına sahip olması, serfler üzerinde belirgin bir egemenlik kurmalarına neden olmuştur. Krallıkların zayıflaması da devlet egemenliğinin yok olmasını beraberinde getirmiş ve bireysel yönetimin yolunu açmıştır. Feodalitenin belki de en belirgin özelliği, sistemin dışarıya kapalı bir üretim ekonomisine sahip olmasıdır.

Tımar sisteminde mülkiyeti devlete ait olan mirî arazide devlete ait olan vergileri toplama hakkına sahip olan kişiler sipahilerdir. Devlet tarafından tayin edilir ve görevden alınırlar. Sipahi arazinin gerçek sahibi değildir. Topladıkları vergi gelirleri, belli hizmetler karşılığında kendilerine aittir ve gelirleriyle bazı askerî hizmetleri yerine getirirler. Tımar sisteminde tımarlı sipahilere tarım arazilerinin, meyve bahçelerinin, ormanların ve çiftçilerin yaşayıp çalıştığı bölgelerin sorumluluğu ve kontrol yetkisi verilmiştir. Toprağı düzenli olarak işleme yükümlülüğünde olan halk hürdür, devletin kiracısıdır. Osmanlı toplumunda sınıflaşma bulunmamaktadır. Osmanlı Devleti'nde merkezî otorite çok güçlüdür. Tımar sisteminde sipahilerin sadece askerî açıdan bazı yetkileri vardır. Tımar sisteminde cebelü denilen askerler, Osmanlı ordusunun bir parçası olarak sadece sipahi tarafından yetiştirilirdi. Bunlar dışında halk üzerinde yasama, yürütme ve yargı hakkına sahip değildirler.

1. Feodalitenin güç kazanmasında toprağın önemi ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

2. Feodal sistem Avrupa toplum yapısını nasıl etkilemiş olabilir? Açıklayınız.

3. Tımar sisteminin yararları konusunda neler söyleyebilirsiniz?

4. Görsellerden yararlanarak feodalite sisteminin ve tımar sisteminin temel kavramlarının neler olabileceğini söyleyiniz.

Feodalite Sistemi:

Tımar Sistemi:

5. Avrupa'daki senyörleri ve Osmanlı Devleti'ndeki tımarlı sipahileri yetkileri açısından karşılaştırdığınızda nasıl bir çıkarımda bulunabilirsiniz? Gerekçesiyle açıklayınız.

Beceri Temelli - 2

Harita ve metinleri birlikte değerlendirerek soruları cevaplandırınız.

Orta Çağ Avrupası'nda Siyasi Ve Sosyal Yapı

Roma İmparatorluğu 395'te Batı ve Doğu Roma İmparatorluğu olarak ikiye ayrıldı. Germen kavimlerinin istilaları sonucunda Batı Roma'nın 476'da yıkılması ile feodalizm güç kazandı. Güçlü bir merkezî otoritenin olmayışı, Avrupa'daki siyasi ve sosyal yapıyı yeniden şekillendirdi.

Feodal sistemde zenginlik kaynağı topraktı. Bu sistemde en önemli ekonomik faaliyet tarımdı. Tarımsal üretim daha çok serfler tarafından feodal beyler için yapıldı. Serfler, feodal beylerin izni olmadan toprakları terk edemezdi. Bunu yapan serfler cezalandırılırdı.

Krallar siyasi güçlerini feodal beylerle paylaştı. Yoksul halk, Avrupa'da yaşanan savaşlar ve kargaşa yüzünden, güvende olabilmek için, geniş topraklara sahip olan feodal beylerin koruması altına girdi. Koruma altına girenler feodal beylere kesin bir bağlılıkla hizmet ettiler.

Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans), Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethine kadar (1453) varlığını devam ettirdi. 527'de Doğu Roma İmparatorluğu tahtına geçen İmparator Justinianus, Afrika'nın ve İtalya'nın büyük bölümü ile Sicilya'yı ele geçirerek imparatorluğu eski Roma İmparatorluğu sınırlarına yaklaştırdı.

PİKTLER
İSKOÇLAR
BRİTONLAR
ANGLO SAKSON
FRİSONLAR
SAKSONLAR
DANLAR
THÜRİNGLER
FRANK KRALLIĞI
SYAGRİUS KRALLIĞI
ALAMANLAR
RUGİ KRALLIĞI
BURGUNDLAR
ODOAKR KRALLIĞI
OSTROGOT KRALLIĞI
GEPİTLER
BASKLAR
SÜEV KRALLIĞI
VİZİGOT KRALLIĞI
VANDALLAR
DOĞU ROMA İMPARATORLUĞU
KARADENİZ
AKDENİZ
BALTIK DENİZİ
ATLAS OKYANUSU
ASYA
AFRİKA
ORTA ÇAĞ'DA AVRUPA

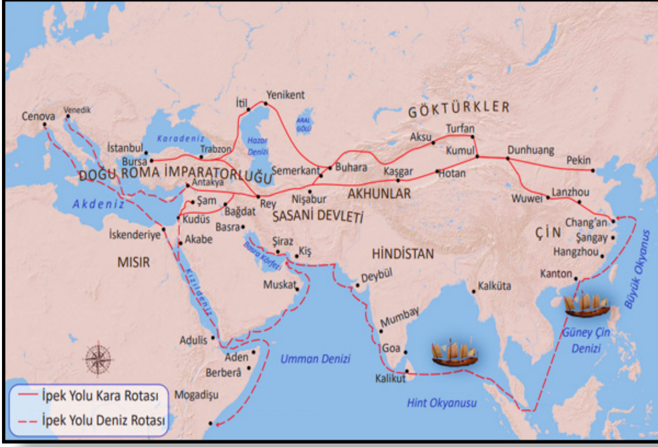
Harita: Orta Çağ'da Avrupa

1. Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasının, Avrupa'nın siyasi ve sosyal yapısına etkilerini yorumlayınız.

2. Topraklarını terk eden serflerin feodal beyler tarafından cezalandırılmasının nedeni sizce ne olabilir? Açıklayınız.

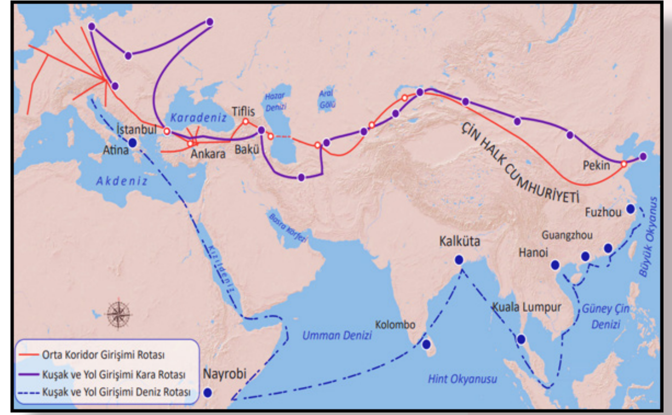
Beceri Temelli - 3

Harita 1: Tarihî İpek Yolu

Orta Çağ'da İpek Yolu ticaretine hâkim olmak için Asya ve Avrupa'daki devletler birbirleriyle mücadele ettiler. Bu mücadelelerin temel nedeni, ticaretin güvenlik içinde sürdürülmesi ve ticaretten elde edilen gelirin artırılması idi. İpek Yolu ticaretine hâkim olmak için, özellikle Çin ve Orta Asya'da kurulan Türk devletleri (Hun, Kök Türk, Uygur) rekabet halindeydi. Çin'den Avrupa'ya kadar uzanan bu ticaret yolu üzerindeki devletler, birbirleri ile savaştıkları gibi ittifaklar da kurdular. I. Kök Türk Devleti ile Sasaniler arasında yapılan ittifak sonucunda Akhun (Eftalit) Devleti yıkıldı. Daha sonra Doğu Roma İmparatorluğu ile Kök Türkler arasında Sasanilere karşı ittifak yapıldı. Bu ittifak sonucu Sasaniler eski gücünü kaybetti. İslamiyet'in yayılması ile birlikte, İpek Yolu'nun denetimi büyük oranda Müslümanların eline geçti.

İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasını öngören Orta Koridor Girişimi, Doğu ile Batı arasındaki bağlantısallığın geliştirilmesini hedefleyen Çin Halk Cumhuriyeti'nin Kuşak ve Yol Girişimi ile doğal bir sinerji yaratmaktadır. Bu çerçevede, ülkemiz Kuşak ve Yol Girişimi'ni "kazan-kazan" ilkesi çerçevesinde desteklemektedir. Orta Koridor ülkemizden başlayarak, demir yolu ve kara yolu bağlantılarıyla sırasıyla Gürcistan, Azerbaycan ve Hazar Denizi'ne (Hazar geçişi kullanılarak) buradan da Türkmenistan- Özbekistan-Kırgızistan veya Kazakistan güzergâhını takip ederek Çin Halk Cumhuriyeti'ne uzanmaktadır. Orta Koridor rotası etkin kullanıldığı takdirde, halen yıllık 600 milyar ABD doları tutarında olan Avrupa-Çin ticaret trafiğinden Orta Asya ülkeleri de ekonomik fırsatlar elde edilebilecektir. Özellikle Türkmenistan, Kazakistan ve Azerbaycan limanlarında lojistik merkezler ve serbest ticaret sahaları kurulması, Trans Hazar işbirliğinin gelişmesine ve derinleşmesine katkı sağlayacaktır.

Harita 2: Günümüzde İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasını öngören yollar

1. Orta Çağ'da İpek Yolu'na hâkim olan devletler, siyasi ve askerî açıdan nasıl bir güç kazanmış olabilirler? Gerekçeleri ile açıklayınız.

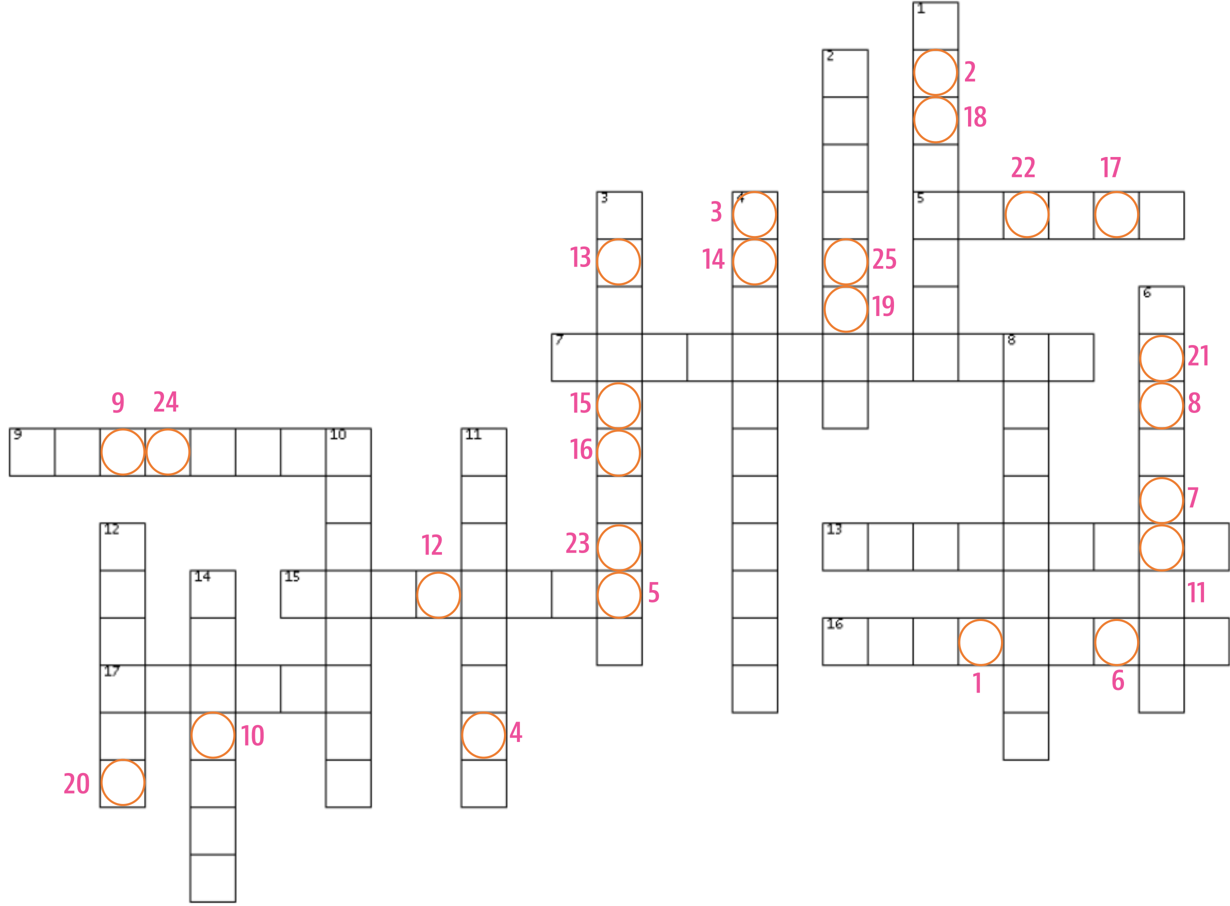
----

2. Orta Çağ'da İpek Yolu ticaretinin uluslararası ilişkilere etkilerini ve günümüzde uluslararası ilişkileri nasıl şekillendirebileceğini yorumlayınız.

----

3. İpek Yolu'nun yeniden canlandırılması konusunu, Türkiye ve Çin açısından değerlendiriniz.

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

SOLDAN SAĞA

5. Perslerde il yöneticisi, vali.

7. Kilise bünyesinde din adamlığını meslek olarak icra eden kişiler.

9. Sasani hükümdarlarına verilen unvan.

13. Din ya da yetkelerce ileri sürülen düşünce ve ilkeleri kanıt aramaksızın, incelemeksizin bilgi sayan anlayış.

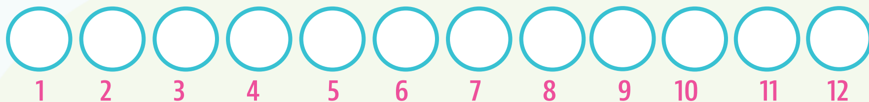
15. Orta Çağ Avrupası'nda soyluların yaşadığı büyük ve gösterişli ev.

16. Kast sisteminin görüldüğü ülke.

17. Atlı asker.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Kumaş, mücevher vb. değerli eşyaların alınıp satıldığı kapalı çarşı.
2. Yönetimin miras yoluyla değil, kişiler tarafından ele geçirildiği monarşik yönetim.
3. Mete Han tarafından oluşturulan askerî düzen.
4. Orta Çağ'da Avrupa'yı etkisi altına alan sağlık sorunu.
6. Moğol İmparatorluğu'nun kurucusu.
8. Temeli toprak köleliğine dayanan toplum düzeni.
10. İnsan ve doğa sevgisini esas alan felsefe.
11. Don Nehri'nin denize döküldüğü yerden başlayıp Ural Dağları ve Güney Sibirya ormanları sınırından Çin'e ulaşan ticaret yol.
12. Roma'da her yıl seçilen iki devlet başkanından her biri.
14. Orta Çağ Avrupası'nda özel eğitimle yetişmiş atlı savaşçı.

ANAHTAR KELİME

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

1.	Malikâne	TDOASLISMFEE
2.	Doğu Roma	ZTSĞBILPAAAUMRNİUOR
3.	Salgın	VAEB
4.	Din adamı	AHFURNNBIIIS
5.	Kurultay	AMŞNISIAMLCIDE
6.	Hindistan	SSESTMKTAII
7.	Çarşı	RATAAS
8.	Soylu	OARTTSAIKR
9.	Toprak	TRAIÇOK
10.	Üretim	LAITOIRPYTKMÜEK
11.	Derebeyi	EFSR
12.	Pers	RUNİĞIUOAASSRPLMAAT
13.	Alış-veriş	SAAAYNERVRK

ANAHTAR KELİME

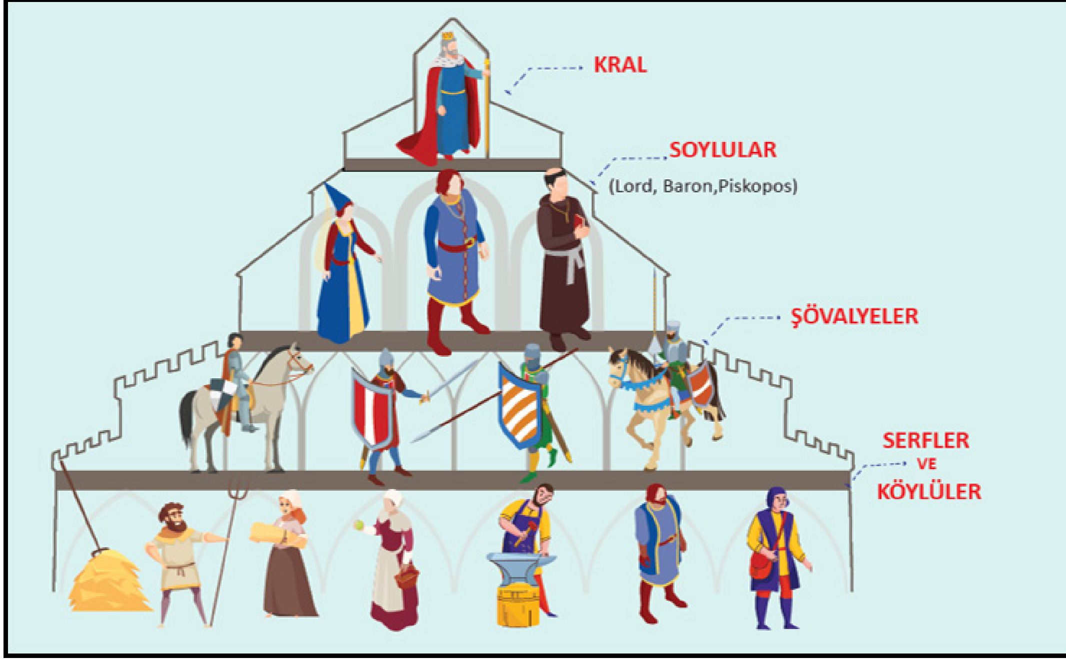
1 2 3 4 5   6 7   8 9 10

11 12 13 J 14 15 16

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

1. C	4. H	7. F
2. G	5. D	8. B
3. Ç	6. A	9. E

BOŞLUK DOLDURMA

1. Feodalizm
2. Doğu Roma İmparatorluğu
3. Osmanlı Devleti
4. Temuçin/ Cengiz
5. Veba Salgını
6. Mete Han
7. Aristokrat
8. Fuar
9. Lidya
10. İpek Yolu
11. Artı ürün
12. Sasaniler
13. Mezopotamya/ Mısır
14. Brahmanlar/ kşatriyalar/ vaisyalar/ sudralar
15. Ribat
16. Vakıf sistemi
17. Kapan
18. İpek Yolu/ Baharat Yolu/ Kürk Yolu

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. D
2. B
3. E
4. E
5. C
6. B
7. E
8. C
9. C
10. E
11. D
12. C
13. E
14. D
15. B

CEVAP ANAHTARI

AÇIK UÇLU

AÇIK UÇLU- 1

1. Her iki devletinde Asya kıtası ve Ön Asya'da hâkimiyet kurdukları söylenebilir.

2. Moğol Devleti Sasani Devleti'ne göre daha geniş bir coğrafyaya hâkim olmuştur. Sasaniler sadece Asya'da hüküm sürerken Moğollar Asya Kıtası'nın yanı sıra Avrupa Kıtası'nda da etkili olmuşlardır.

3. İki devletinde Anadolu'nun tamamına hâkim olamamalarında bölgede farklı siyasi teşekküllerin olması etkilidir.

AÇIK UÇLU- 2

1. Feodal sistem; merkezî iktidarın yok olduğu, karışıklıkların ve güvensizliklerin yerleştiği, ticaretin neredeyse durduğu, kent yaşamının önemini yitirdiği bir ortamda ortaya çıkmıştır.

2. Feodalizm Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılma sürecine girmesiyle birlikte yaşanan süreçte Avrupa'da ortaya çıkmış ve evrensel bir nitelik kazanmadan batı toplumları ile sınırlı kalmıştır.

3. Feodalitede toplum yapısı, lordların egemen güç kabul edildiği, zayıfların kendilerini efendilerine emanet ederek karşılığında sadakatle hizmet sözü verdikleri güç ve haklar bakımından sınıf ayrımına dayalı bir sistemdir.

4. Feodal sistemde toplumunun temelini köylüler oluştururdu. Üst sınıfların refahı onun emeğine bağlıydı. Toprağın sahibi olan ve malikânede yaşayan lordlar, köylü ve ailesinin de sahibiydi dolayısıyla sosyal ve siyasal hakları yoktu.

5. Orta Çağ Avrupası'nda bu gelişmeleri hazırlayan etken; Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılma sürecine girmesiyle birlikte hiç kimsenin tam anlamıyla hükümran olmadığı bu yüzden de kral, lord ve vassallar arasındaki mücadelelerin yaşandığı siyasal ve sosyal kaosun ortaya çıkmasıdır.

BECERİ TEMELLİ

BECERİ TEMELLİ- 1

1. Avrupa'da tek üretim aracı toprak olduğundan tarıma dayalı ekonomi hâkim olmuştur. Toprağın sahibi olan senyörler gücün de sahibidir. Böylece her senyör kendi hâkimiyet alanını kurarak feodalitenin güçlenmesine neden olmuştur.

2. Ortaçağ Avrupası'nda feodal sistemin bir sonucu olarak toplumsal sınıflar ortaya çıkmıştır. Feodalitede kral, senyör sıfatıyla feodal hiyerarşik yapının en üst kısmında yer almıştır.

3. Toprağın düzenli işlenmesi, düzenli vergi toplanması ve orduya asker yetiştirilmesi gibi yararları söylenebilir.

4. Feodalite Sistemi: Toprak, köylü, tarım, şato, sur. Tımar Sistemi: Toprak, köylü, tarım.

5. Feodal sistemde senyörler, arazi ve halk üzerinde siyasi hâkimiyet sahibidir. Yasama, yürütme ve yargı yetkileri de kendilerine aittir. Her senyörün bir askeri ve ordusu vardır. Osmanlı Devleti'ndeki tımarlı sipahiler ise devlete ait topraklarda memur konumundadır. Yasama, yürütme ve yargı hakkına sahip değildirler. Sadece askerî açıdan yetki sahibidirler.

BECERİ TEMELLİ- 2

1. Siyasi birlik sağlanamamıştır. Germen kavimlerinin egemenlik mücadelesi yüzünden merkezî otoritenin olmadığı, kralların siyasi güçlerini paylaştığı parçalı bir siyasi yapı ortaya çıkmıştır. Kavimler Göçü sonrasında Roma İmparatorluğu gibi güçlü siyasi yapıya sahip bir devlet kurulamamıştır.

2. Feodal sistemde zenginlik para ile değil, verimli topraklara sahip olmakla ölçülüyordu. Verimin düşmemesi için, toprağı işleyenlerin şehirlere göçünü engellemek amacıyla ceza yöntemi uygulanmıştır.

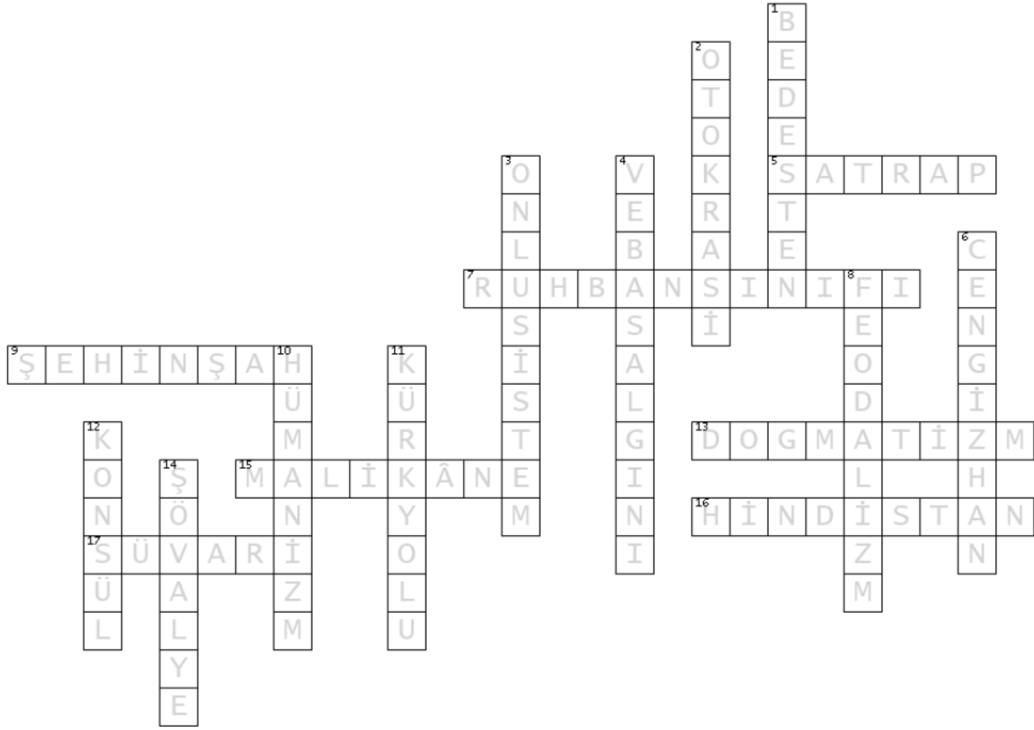
BECERİ TEMELLİ- 3

1. Orta Çağ'da İpek Yolu'na hâkim olan devletler ekonomik açıdan güçlenmiştir. Ekonomik açıdan güçlenen devletler güçlü ve büyük ordular kurarak sınırlarını genişletmiştir. Devleti yönetenler, halkın refah düzeyinin artması sayesinde siyasi iktidarlarını da sağlamlaştırmıştır.

2. Orta Çağ'da devletler, İpek Yolu'na hâkim olabilmek için, birbirleri ile yaptıkları askerî mücadelenin yanı sıra karşılıklı çıkarlarını gözeterek ittifaklar da kurmuşlardır. Günümüzde ise uluslararası ilişkilerde askerî mücadele yerini daha çok ekonomik rekabete bırakarak karşılıklı çıkarların gözetildiği bir düzen oluşmuştur.

3. Her iki devlet de İpek Yolu'nun canlandırılması ile ekonomik kazanç hedefleyebilir. Türkiye'nin amacı, tarihsel ve kültürel geçmişinden dolayı Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri ile bağlarını siyasi açıdan güçlendirmek olabilirken, Çin'in yayılmacı bir politika izlemek amacıyla hareket ettiği düşünülebilir. Çin, bu yolla ekonomik gücünü dünya siyasetinde daha etkili ve güçlü olmak için kullanabilir. Ayrıca, dünyadaki stratejik önemini ve dış siyasetteki gücünü de artırabilir.

BİL-BUL-ÇÖZ

ANAHTAR KELİME: DEVLETİN HAZİNESİ ADALETTİR

KELİME AVI

TDOASLISMFEE
FEODAL SISTEM

ZTSĞBILPAAAUMRNİUOR
BIZANS İMPARATORLUĞU

VAEB
VEBA

AHFURNNBIIIS
RUHBAN SINIFI

AMŞNISIAMLCIDE
DANIŞMA MECLISI

SSESTMKTAII
KAST SISTEMI

RATAAS
ARASTA

OARTTSAIKR
ARISTOKRAT

TRAIÇOK
ORTAKÇI

LAITOIRPYTKMÜEK
TOPRAK MÜLKIYETI

EFSR
SERF

RUNİĞIUOAASSRPLMAAT
SASANI İMPARATORLUĞU

SAAAYNERVRK
KERVANSARAY

ANAHTAR KELİME: KUŞAK VE YOL PROJESİ

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr